

بسم الله الرحمن الرحيم

شراکت در موتر، شراکت عیانی است

(ترجمه)

پرسش:

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته!

شیخ محترم، احترامات کامل خدمت شما! در شراکت املاک، اگر دو شخص یک عراده موتر را به هدف فایده و تجارت خریداری نمایند پس در این صورت:

- 1- جایز است موتر را بفروشند، فایده بر اساس توافق (قرارداد) و خساره بر اساس درصدی مال باشد.
- 2- جایز است یکی شان حصه شریک خویش را اجاره بگیرد تا بر موتر کار کند.
- 3- جایز است آن ها موتر را به راننده ای اجاره دهند، فایده بر اساس توافق و خساره بر اساس درصدی مال باشد و در این صورت شراکت، شراکت عیانی است.
- 4- جایز است آن ها توافق کنند که یکی آن ها بر موتر کار کند و فایده بر اساس توافق و خساره بر اساس درصدی مال باشد و در این صورت شراکت، شراکت مضاربت است.
- 5- جایز است که توافق کنند که هر دو با موتر کار می کنند، مثلاً یک روز یکی شان و روز بعدی دومی اش، فایده بر اساس توافق و خساره بر اساس درصدی مال باشد و در این صورت شراکت، شراکت عیانی است.
- 6- اما آیا جایز است که یکی آن ها دیگری را منحیث راننده اجاره بگیرد تا بر موتر در مقابل مبلغ معین کار کند، سپس فایده را بعد از پرداخت اجره معین، مصارف موتر؛ از قبیل: مواد سوخت (تیل و گاز) و تخریبات موتر و جریمه ها و... تقسیم نمایند؟

اگر پاسخ "بلی" باشد، این معامله شامل کدام نوع شراکت است، یا به الفاظ دیگر آیا جایز است که یک شخص هم زمان شریک و اجیر(راننده) باشد؟

طوری که می دانیم هم زمان شریک و اجیر بودن جایز است؛ مانند کسی که در دوکان خوراکی یا سبزی فروشی با شریک مضارب خویش، منحیث اجیر کار کند.

پاسخ:

وعلیکم السلام ورحمة الله وبرکاته!

شراکت در موتر از جمله شراکت عیانی است و تحت معاملات شراکت عقود داخل نمی گردد و به نام مضاربت و شراکت عنانی یاد نمی گردد و هیچ نوع از انواع شراکت عقود نیست؛ چون موضوع شراکت عینی و مشخص است که همانا موتر است نه سعی و تلاش، بنابر این جایز است یکی از آن ها راننده موتر باشد و اجره راننده گی را علاوه بر حقی که از فایده برای وی مشخص شده است بگیرد و این بعد از جمع آوری فایده می باشد و از آن اجره شریک که راننده گی کرده بود داده می شود و باقی مانده فایده بر اساس توافق شان تقسیم می گردد.

قابل ذکر است که بعضی گفته های شما دقیق نیست؛ مثلاً شما گفته اید: «جایز است یکی شان حصه شریک خویش را اجاره بگیرد تا بر موتر کار کند.» این سخن دقیق و واقعی نیست؛ چون عبارت ذیل "حصه شریک خویش را اجاره بگیرد" واقعی نیست، زیرا او در موتر شریک و اجیر منحیث راننده است نه منحیث این که حصه ای شریک خود را اجاره گرفته باشد.

و در قسمتی گفته اید: «جایز است آن ها توافق کنند که یکی آن ها بر موتر کار کند و فایده بر اساس توافق(قرارداد) و خساره بر اساس درصدی مال باشد و در این صورت شراکت، شراکت مضاربت است.» و این هم چنان اشتباه است؛ چون شریکی که با موتر کار می کند اجیر است و قبل از این که فایده تقسیم شود اجوره اش باید پرداخت گردد و شراکت در املاک "عیانی" است، زیرا موضوع شراکت عینی و قابل مشاهده است که همانا کار با موتر است و قرارداد بر اساس آن منعقد گردیده است.

خلاصه ی کلام: شراکت در موتر، شراکت عیانی است و جایز است که شرکاء راننده ای به موتر خویش(شخص غیره را) به اجاره بگیرد و هم چنان جایز است که یکی از شرکاء راننده گی موتر را به اجره معین که قبل از تقسیم فایده باید پرداخت گردد به عهده بگیرد.

برادر شما عطاء بن خلیل ابوالرشته

۱۹ رجب ۱۴۳۸ هـ.ق

۱۶ اپریل ۲۰۱۷ م